

2. Οι Έλληνες «κατακτούν» τους Ρωμαίους με τον πολιτισμό τους

Οι Ρωμαίοι γνωρίζουν τον ελληνικό πολιτισμό. Τον θαυμάζουν, τον μιμούνται και τον συνδυάζουν με τα έργα και τις συνήθειες του δικού τους λαού. Έτσι γεννιέται ένας νέος πολιτισμός: ο ελληνορωμαϊκός.

1. Το λατινικό αλφάβητο βασίζεται στο ελληνικό. Οι Ρωμαίοι το γνώρισαν από τους Έλληνες αποίκους της Κάτω Ιταλίας.

Οι Ρωμαίοι με την κατάκτηση της Ελλάδας γνώρισαν από κοντά τον πολιτισμό των Ελλήνων. Γοητεύτηκαν από τους ωραίους ναούς, τα αγάλματα των θεών και των ηρώων, τα θέατρα και τα στάδια τους, τις τοπικές και τις πανελλήνιες γιορτές τους. Στις ελληνικές πόλεις, ιδιαίτερα στην Αθήνα, γνώρισαν ονομαστούς δασκάλους και δημιουργούς και θαύμασαν την πρόοδό τους στα γράμματα και τις καλές τέχνες.

Ο θαυμασμός αυτός τους έκανε να **αλλάξουν την αρχική σκληρή στάση** τους απέναντι στους κατακτημένους Έλληνες και να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους, για να κάνουν παρόμοια έργα στη Ρώμη και σε άλλες περιοχές της αυτοκρατορίας. Έτσι στα χρόνια που ακολούθησαν:

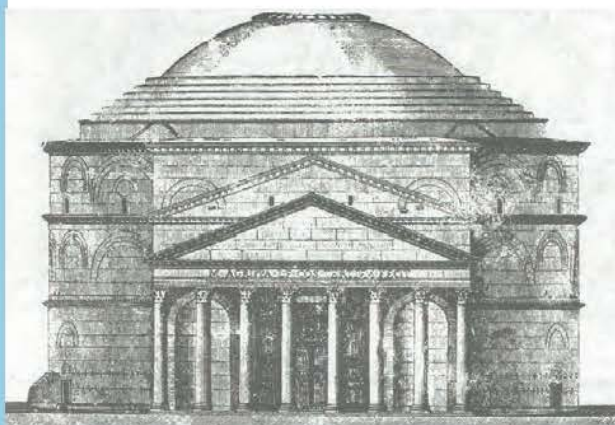
- Κτίζουν σπίτια και δημόσια κτίρια με ελληνικά σχέδια και τα στολίζουν με αγάλματα και έργα τέχνης που κάνουν Έλληνες τεχνίτες.
  - Μαθαίνουν την **ελληνική γλώσσα**, που μιλιέται σ' όλες τις κατακτημένες χώρες της Ανατολής.
  - Παίρνουν Έλληνες δασκάλους για τα παιδιά τους και συχνά τα στέλνουν στην Ελλάδα να σπουδάσουν.
  - Καλλιεργούν τη δική τους γλώσσα, τη **λατινική**, και μεταφράζουν σ' αυτή έργα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων. Παίζουν ακόμη στα θεάτρά τους ελληνικές τραγωδίες και κωμωδίες.
  - Φιλέλληνες Ρωμαίοι αυτοκράτορες και άρχοντες πόλεων δαπανούν πολλά χρήματα και κοσμούν με θαυμαστά έργα την Αθήνα και άλλους ελληνικούς χώρους.
- Όλα αυτά έφεραν πιο κοντά τους δύο λαούς και τους βοήθησαν να γνωρίσει καλύτερα ο ένας τον άλλο. Από τη συνύπαρξη και τη συνεργασία αυτή γεννήθηκε ένας νέος πολιτισμός, ο **ελληνορωμαϊκός**, που θαυμαστά έργα του υπάρχουν ακόμη γύρω μας και κοντά μας.

2. Η Πύλη του Αδριανού και στο βάθος ο ναός του Ολύμπιου Διός. Ο αυτοκράτορας Αδριανός, μαθητής του Έλληνα ιστορικού Πλούταρχου, έκανε μεγάλα έργα στην Αθήνα. Από αυτά σώζονται η Βιβλιοθήκη, το Αδριάνειο υδραγωγείο και η Πύλη του Αδριανού.

3. Οι Έλληνες θεοί στο Ρωμαϊκό Πάνθεο

Κοντά στους Έλληνες οι Ρωμαίοι γνώρισαν τους θεούς του Ολύμπου και θαύμασαν την πίστη των Ελλήνων σε θεούς με ανθρώπινη μορφή. Πολλούς απ' αυτούς τους λάτρευαν κι αυτοί, τους παράστησαν με την τέχνη τους και τους έβαλαν στο Πάνθεο¹ τους, με τα ίδια ή με λατινικά ονόματα.

3.α. Το Πάνθεο της Ρώμης. (Λιθογραφία, Αρχαιολογικό Λεξικό Αλ. Ραγκαβή)

- Με βάση το κείμενο και με όσα γνωρίζετε από την περυσινή σας ιστορία, συζητήστε γιατί η ελληνική γλώσσα μιλιόταν σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ανατολής. Συμβαίνει κάτι ανάλογο σήμερα;
- Ποια στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού φαίνεται ότι εκτιμά ο Πλίνιος;
- Ποιες ελληνικές πόλεις αναφέρει ιδιαίτερα ο Πλίνιος στην πηγή 4; Γιατί;

4. Επιστολή του Ρωμαίου έπαρχου Πλίνιου προς τον Βαλέριο Μάξιμο, Κυβερνήτη της επαρχίας της Αχαΐας².

«Να έχεις στον νου σου ότι σε στέλνουν να κυβερνήσεις την επαρχία της Αχαΐας, τη γνήσια και πραγματική Ελλάδα, όπου πιστεύεται ότι γεννήθηκε ο πολιτισμός και η λογοτεχνία, όπως και η γεωργία. Σε στέλνουν να βάλεις τάξη στο πολίτευμα των ελεύθερων πόλεων. Πηγαίνεις σε ελεύθερους ανθρώπους, που είναι ελεύθεροι με πλήρη έννοια.

Σεβάσου τους ιδρυτές θεούς τους και τα ονόματά τους. Σεβάσου την αρχαία τους δόξα. Μη λησμονείς την αρχαιότητά τους, τις ηρωικές τους πράξεις και τους μύθους του παρελθόντος τους. Μην προσβάλλεις την αξιοπρέπεια, την ανεξαρτησία ή την περηφάνια κανενός.

Να έχεις πάντα στο μυαλό σου ότι αυτή η γη μάς έδωσε δικαιοσύνη και νόμους, χωρίς να μας κατακτήσει, αλλά με τη θέλησή μας. Να θυμάσαι ότι πηγαίνεις στην Αθήνα και ότι κυβερνάς τη Σπάρτη. Το να τους στερήσεις το όνομά τους και τη λίγη ελευθερία, που είναι το μόνο που τους απομένει, θα ήταν μια πράξη απανθρωπιάς, σκληρότητας και βαρβαρισμού».

Πλίνιος ο Νεότερος, *Επιστολές* (γύρω στο 100 μ.Χ.)

¹ **Ναός της Ρώμης**, αφιερωμένος σε όλους τους θεούς. Σώζεται έως σήμερα και λειτουργεί ως εκκλησία.

² **Αχαΐα**: Έτσι ονόμαζαν οι Ρωμαίοι αρχικά την Πελοπόννησο και αργότερα όλη τη νότια Ελλάδα.